

Učená spoločnosť Slovenska vyjadruje nesúhlas s novými ustanoveniami zákona o vysokých školách

Učená spoločnosť Slovenska vyjadruje nesúhlas s novými ustanoveniami zo dňa 13. mája 2019, ktorými sa dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. **Ustanovenia boli prijaté bez konzultácie s orgánmi reprezentácie vysokých škôl či s odbornou verejnosťou.** Uvedenú novelu zákona považujeme za výrazný zásah do akademických práv a slobôd. Sme presvedčení, že mala byť predmetom širokej diskusie nielen akademickej obce, ale aj dotknutej verejnosti.

Tieto ustanovenia boli doplnené do novely zákona, ktorej zámer bol iný, bol predmetom diskusie akademickej obce a táto ho podporila. V priebehu legislatívneho procesu boli do zákona doplnené ďalšie ustanovenia, s pôvodným návrhom nesúvisiace, pre akademickú samosprávu a budúci charakter našich univerzít podstatné, ktoré však neprešli žiadnou diskusiou. Týmto, už parlamentom prijatými a prezidentom podpísanými, novinkami **sa zo zákona o vysokých školách odstránili ustanovenia obmedzujúce výkon funkcie rektora, prorektora, dekana a prodekana verejnej vysokej školy na najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.** Zrušenie tohto obmedzenia považujeme za **vážny nedemokratický prvok vnesený do slovenského vysokého školstva.**

Kategoricky odmietame novely zákonov v rámci legislatívneho procesu, ktoré sa diametrálne líšia od hlavného zámeru novely, čím menia charakter zákona a robia obskúrnou diskusiu v rámci pripomienkového konania.

Z formálneho a procesného hľadiska bolo prijatie novely úplne v poriadku. Poslanci majú právo na predkladanie pozmeňovacích návrhov a do toho im nijakým spôsobom nechceme zasahovať a nijako ich nechceme obmedzovať v ich ústavných právach. Apelujeme len na to, aby ho využívali zodpovedne a aby sa pred jeho využitím poradili s odbornou verejnosťou a v tomto prípade aj s reprezentáciami vysokých škôl, čo sa evidentne neudialo.

Obávame sa, že spôsob prijatia týchto zmien má negatívny dopad aj na angažovanosť občianskej spoločnosti. Aký má mať vedec, učiteľ a študent záujem vyjadrovať sa k aktuálnym spoločenským témam, podieľať sa na riešení problémov, prehlbovať demokratické princípy riadenia spoločnosti, ak sa podstatné veci schvaľujú bez jeho účasti a jeho aktívneho príspevku? Zvlášť nebezpečný je tento prístup práve v prípade univerzít, ktoré formujú budúcich lídrov našej spoločnosti.

Podporujeme otvorenejší prístup k manažérskym pozíciám, nielen na univerzitách, k budovaniu prostredia, ktoré je motivujúce pre nových schopných lídrov štátnych a verejných inštitúcií v Slovenskej republike.

Slovenské vysoké školstvo nie je v dobrej situácii a nerozvíja sa v súlade s potrebami rozumného rozvoja spoločnosti a vo vzťahu k rastúcej konkurencii v Európe a vo svete. Nové ustanovenia majú veľký potenciál kvalitu vysokého školstva na Slovensku ešte zhoršiť.

V Bratislave 4. 6. 2019

Za Učenú spoločnosť Slovenska
prof. RNDr. Peter Moczo, DrSc.
predseda